

เทศน์เช้า วันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๗

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ภาษาวัยรุ่นบอกทำดีได้มีที่ไหน ทำชั่วได้มีถมไป เขาพูดของเขา แต่ในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าทำดีต้องได้ดี ทำชั่วต้องได้ชั่ว ทำดีต้องได้ดีทั้งนั้นแหละ ทำดีได้มีที่ไหน ทำชั่วได้มีถมไป ตามประสาวัยรุ่นเขาเพลง เพลงเพื่อเป็นความโก้เก๋ของเขา แต่ความจริงไม่เป็นอย่างนั้นหรอก เห็นไหม เขาบอกเขียนเสือให้วัวกลัว เขียนเสือให้วัวกลัว นรกสวรรค์นี่เขียนเสือให้วัวกลัว ถ้าเขียนเสือให้วัวกลัว มันเขียนเสือแล้ววัวมันกลัวไหมล่ะ? ถ้าเขียนเสือแล้ววัวกลัวเขาเป็นสุภายิต เขียนเสือให้วัวกลัว

นี่ก็เหมือนกัน ทำดีได้มีที่ไหน ทำชั่วได้มีถมไป ความชั่วของเขา ความชั่วของเขานั้นมันคือโอกาสของเขา คนที่มีโอกาสอย่างนั้น ถ้ามีโอกาแล้วเขาทำคุณงามความดีของเขา คนที่มีโอกาสได้ทำคุณงามความดีเขาจะมีประโยชน์ของเขา คนที่มีโอกาสแล้วทำความชั่วของเขา นั่นแหละคือนิสัยใจคอของเขา นิสัยใจคอของเขา สิ่งที่ทำมาๆ เขาต้องมีโอกาสมาเขาถึงได้มีโอกาแบบนั้น ถ้ามีโอกาแบบนั้น โอกาสที่เราจะทำคุณงามความดี ถ้าจิตใจคนที่เป็นคนดี ถ้าเขามีโอกาแล้วเขาสร้างประโยชน์มหาศาลเลย แต่ถ้าจิตใจของคนมันมีโอกาแล้ว ใช้โอกาสนั้นเพื่อประโยชน์ส่วนตัว

นี่ทำดีได้มีที่ไหน ทำชั่วได้มีถมไป เขาทำความชั่ว เราก็รู้ความชั่ว ถ้าความชั่วเขาได้คืออย่างไรล่ะ? เขาได้ดีเพราะโอกาสของเขาไง โอกาสที่เขาได้ แต่เขาใช้โอกาสนั้นไม่เป็นเพราะเขาไม่มีสติปัญญาของเขา ใช้โอกาสนั้นเป็นคุณงามความดีของเขา เขาจะสร้างของเขา แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระโพธิสัตว์ เห็นไหม เป็นพระโพธิสัตว์สร้างคุณงามความดี เป็นหัวหน้าสัตว์ เป็นจักรพรรดิ เป็นต่างๆ สร้างคุณงามความดีเขามีโอกา มีโอกาแล้วทำคุณงามความดีต่อเนื่องไป

ทำความดีต่อเนื่องไป เพราะอะไร? เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้รับการพยากรณ์แล้วว่าต่อไปจะเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่กลับมาอีกแล้ว ถ้าไม่กลับมาทำคุณงามความดีต่อเนื่องกันไป ทำดีต้องได้ดี คำว่าได้ดีขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นใหม่ ถึงเวลาปฏิบัติถึงที่สุดแล้วมาเกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ เวลาประพาศปฏิบัติมีคุณงามความดีขนาดนี้ แต่กิเลสค้นหาความทะยานอยากยังพลิกแพลงไปเรื่อย พลิกแพลงไปเรื่อย มีความท้อแท้ มีความเสียใจ เวลาปฏิบัติยังไม่ถึงที่สุดแห่งทุกข์ นี่มันก็มีของมันทั้งนั้นแหละ

แต่ด้วยอำนาจวาสนาบารมี เวลาเอาจริงเอาจริงขึ้นมา ถ้าเอาจริงเอาจริงขึ้นมา ความเป็นจริงในหัวใจอันนั้น เวลาชำระล้างกิเลสไปแล้ว นี่วิมุตติสุข สิ่งที่เป็นวิมุตติสุขนะหลวงตาท่านพูดบ่อยมาก ว่าถ้าจิตใจที่มันพ้นไปแล้วมันไม่มีเม็ดหินเม็ดทรายสิ่งใดความทุกข์แม้แต่เล็กน้อยเข้ามาในหัวใจนั้น ถ้ามีความทุกข์แม้แต่เล็กน้อยในหัวใจนั้น ทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงต้องมีหมอชีวกเป็นหมอประจำพระองค์ล่ะ? หมอชีวกผสมยาให้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฉันประจำนะ เพราะว่ามีโรคลม มีโรคประจำตัว

นี่ก็เหมือนกัน ครูบาอาจารย์ของเราถ้าไม่มีทุกข์แม้แต่เล็กน้อย แม้แต่เม็ดหินเม็ดทรายเข้าไปอยู่ในใจ ทำไมเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมา ใอันเจ็บ ใอันปวด ใอันเจ็บ ใอันปวดเป็นเรื่องธรรมดา มันเรื่องของธาตุขันธ์ แต่ไม่ใช่เรื่องของหัวใจใจ ถ้าเรื่องของหัวใจ เห็นใหม่ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ถ้าทำดีมาด้วยสิ่งใดล่ะ? ทำดีมาด้วยความเพียรชอบ ความเพียร ความวิริยะ ความอุตสาหะ ถ้าความเพียรความวิริยะความอุตสาหะมันมาจากไหนล่ะ? คุณิเราทำคุณงามความดีกัน แม้แต่เล็กน้อยเราก็เสียสละกันไม่ได้ พอเสียสละไปกิเลสมันก็บอกว่านี้เสียเปรียบ คนอื่นเขาได้เปรียบๆ

ใ้อู้ให้ หัวใจเป็นผู้ให้ หัวใจที่มันประเสริฐ กับหัวใจที่มันเป็นผู้รับ ผู้รับมันขัดสน เห็นใจถึงเป็นผู้รับ แต่ถ้ามีครูบาอาจารย์ของท่านไม่ได้ขัดสน เห็นใจเป็นผู้รับ ท่านเป็นเนื่อนานบุญของโลก คุณิเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทุกคนแสวงหา ทุกคนจะอังกาศภิกษุด้วยมือพยายามจะนิมนต์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปฉันที่บ้าน มันเป็นผู้ที่ขาดแคลนที่ไหนล่ะ มันเป็นเนื่อนานบุญของเขา มันเป็นผลประโยชน์ของเขา ผลประโยชน์ของเขาเพราะอะไรล่ะ?

ผลประโยชน์ของเขา เพราะว่าสิ่งที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประพาศปฏิบัติมาอันนั้นเป็นธรรมๆ ธรรมในใจอันนั้นสำคัญ แต่ทำไมมีหมอชีวกเป็นหมอประจำพระองค์ล่ะ?

ชาติชั้นชั้นมันเป็นชาติชั้นชั้น นี่วัตถุมันต้องเสื่อมสภาพไปเป็นธรรมดา เราเกิดมา เราเกิดมานี้เกิดมาจากพ่อจากแม่ เราก็ได้พันธุกรรมนั้นมา ได้ชาติ ๔ ต่อเนื่องกันมา ต่อเนื่องกันมา สิ่งที่ได้พันธุกรรมมา คนที่เจ็บไข้ได้ป่วยสิ่งใดมันก็สิ่งนั้นเป็นแดนเกิด

คำว่าแดนเกิดของโลกกับแดนเกิดของกรรม ถ้าแดนเกิดของกรรมนะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวันวิสาขบูชา เห็นไหม เกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ เกิดมามีกรรมเป็นแดนเกิด มีนางสิริมหามายากับพระเจ้าสุทโธทนะเป็นแดนเกิด เวลาเกิดขึ้นมา เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสวงหาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาบรรลุนิพพานขึ้นมาวันวิสาขบูชาเหมือนกัน นี่จากปุถุชน จากพระโพธิสัตว์กลายเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ด้วยอะไร? ด้วยมรรคญาณ

นี่ความเกิดในใจ หัวใจที่มันเปลี่ยนแปลง เห็นไหม คุณงามความดีมันอยู่ที่นี้ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ทำดีได้ดีทางวัตถุเราเสียสละกัน เราเจือจานต่อกัน นั่นเป็นเรื่องของวัตถุ เกิดอำนาจวาสนา เกิดบารมี เกิดคุณงามความดี คนที่ได้รับความช่วยเหลือเจือจานจากเรา เขาระลึกถึงเราตลอดเวลา นั่นนะคุณงามความดีของวัตถุ วัตถุ เห็นไหม แล้วคุณงามความดีของหัวใจล่ะ? คุณงามความดีของหัวใจเราจะช่วยเหลือเจือจานกันไป

สุดท้าย เห็นไหม คุณองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาจะนิพพานพระอานนท์ ร้องไห้มาก พระอานนท์เป็นพระโศดาบันยังต้องการผู้ที่สั่งสอนอยู่ นี่ไปคร่ำครวญอยู่นะ เราก็เป็นพระโศดาบัน ยังต้องมีคนชี้นำอยู่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถามหาไม่เจอ ให้คนไปตามมา ให้พระไปตามมา

"อานนท์อยู่ไหน?"

"อานนท์ไปร้องไห้อยู่ที่บ้านหน้าต่างนั้น"

"ไปเรียกอานนท์มา"

"อานนท์ เธอทำความดีไว้มหาศาล แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าองค์ต่อๆ ไป ผู้ที่จะเป็นผู้อุปัฏฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ไม่มีใครทำความดีมากไปกว่าเธอ เธอทำความดีไว้มหาศาล อีก ๓ เดือนข้างหน้าเธอจะได้เป็นพระอรหันต์"

นี่ก็คร่ำครวญ คร่ำครวญว่ายังต้องการคนสอนอยู่

"อานนท์ เราบอกเธอแล้วไม่ใช่หรือ สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งหลายต้องดับเป็นธรรมดา แม้แต่องค์ตถาคตก็ต้องดับขันธนิพพานไปคตินี้"

นี่ใจวัตถุมันมีสิ่งใดขึ้นมาแล้วมันต้องแปรสภาพไปเป็นธรรมดา สิ่งที่เป็นธรรมคานะ แต่เวลาเป็นธรรมดา เรามองสิ่งใดเป็นธรรมคานะ? เรามองเป็นธรรมดา เป็นธรรมชาติ เราเข้าใจไปหมดเลย แต่ความทุกข์ในหัวใจสะสมไว้ไม่มีสิ่งใดไปช่วยเหลือเจือจานเลย นี่ทำความดีของวัตถุ ความดีของวัตถุมันสร้างเพื่ออำนาจวาสนาบารมี สร้างให้คนชื่นชมเรา สร้างอำนาจวาสนาบารมี บารมีมันแก่กล้า พอมันแก่กล้าเราทำสิ่งใดเราก็ทำได้ แต่ถ้ามันมีแต่ทำดีได้คิมิที่ไหน ทำชั่วได้คิมิ ถมไป มีแต่ความชั่ว มีแต่เอาโรคเอาเปรียบมันจะไปเสียสละอย่างไรล่ะ? มันเสียสละมันเสียสละ ต่อหน้า มันถือผลของมัน มันก็ไม่สะอาดบริสุทธิ์

นี่ความลับไม่มีในโลก ใครเป็นคนคิดใครเป็นคนทำมันรู้หมดแหละ แต่เวลาเราจะมาภาวนาศีลเราต้องบริสุทธิ์ก่อน ศีลบริสุทธิ์ก่อนเราทำสิ่งใดมาถ้ามันผิดพลาดไป คนต้องมีผิดพลาด พระเราก็มีผิดพลาด พระผิดพลาดเวลาภาวนาต้องปลงอาบัติก่อน คำว่าปลงอาบัติมันจะลบล้างได้ไหม มันลบล้างไม่ได้หรอก สิ่งที่ทำมาเป็นกรรมทั้งนั้นแหละ การกระทำมันเกิดขึ้นแล้วมันมีผลของมันทั้งนั้นแหละ แต่ลบล้างๆ อะไร? ลบล้างนิรณันในธรรมใจ ลบล้างสิ่งที่สงสัย ใจ ลบล้างกิเลสที่มันจะเอามาอ้างอิง ใจ เราถึงปลงอาบัติ

ปลงอาบัติคือว่าข้าพเจ้าได้ทำความผิดมาแล้ว สิ่งที่ทำความผิดแล้วข้าพเจ้าสำนึก แล้วข้าพเจ้าจะไม่ทำอีกต่อไป เวลาเขาปลงอาบัติเขาปลงอาบัติกันอย่างนั้นแหละ ถ้าเขาไม่ทำต่อไปแล้วจะทำอะไรในปัจจุบันนี้ จะทำในปัจจุบันนี้ก็จะเอาคุณงามความดี เราจะทำศีล สมาธิ ปัญญา จิตให้มันสงบเข้ามาเราทำปัญญาของเรา เห็นไหม นี่ความดีภายนอกความดีทางวัตถุ ความดีภายในจิตใจใครสูงส่งกว่ากัน จิตใจใครสูงส่ง สูงส่งที่ไหน สูงส่งที่ว่ามันเอาความคิด เอาหัวใจของเราไว้ในอำนาจของเรา

นี่อำนาจของเรา เห็นไหม เวลาสุขเวลาทุกข์ ใครสุขใครทุกข์ล่ะ นี่ความดีภายนอกก็ทำแล้ว ทุกอย่างก็ทำแล้ว พระเราก็บอกว่าทุกอย่างข้อวัตรปฏิบัติก็ทำแล้ว จะนั่งสมาธิทำไม่ได้ล่ะ? เวลาภาวนาไม่ได้ อันนี้มันเปรียบเทียบแล้ว มันเปรียบเทียบ สิ่งที่เราเกิดมา พันธุกรรมของพ่อของแม่ พันธุกรรมเราได้มา จริตนิสัยได้มาจากพ่อจากแม่ พ่อแม่อบรมมา นี่เรื่องของโลก แต่

ถ้าเราปฏิบัติขึ้นมา นี่เราจะประพฤติปฏิบัติ ใจของเรา พันธุกรรมของจิต จิตที่มันได้สร้างสม บุญญาธิการมา อภิสัตบุตฺร บุตรที่เกิดจากพ่อแม่ ชาติตระกูลนี้ทำคุณงามความดีมากกว่านี้

แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดกับพระเจ้าสุทโธทนะ พระนางสิริมหามายา เวลาบรรลุป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วก็ไปเทศน์ว่าการเอาพระเจ้าสุทโธทนะเป็น พระอรหันต์ นี่ไปเอาพ่อแม่ เอาหมดเลย อภิสัตบุตฺร นี้ก็เหมือนกัน เราเกิดจากพ่อจากแม่เป็น วัตถุ คุณงามความดีเราเกิดมาชาติตระกูลนี้ เราก็รับรู้ถึงชาติตระกูลนี้ ชาติตระกูลของเรา แต่เวลา เราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา นี่พุทธะ พุทธโธ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน เราเป็นสากยบุตรพุทธชินโรส เรา จะเป็นชาวสากยะ เป็นบุตรขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราจะมีคุณธรรมของเราในใจ ของเรา

ถ้าเรามีคุณธรรมในใจของเรา เรามีสติปัญญา มีสติปัญญาเราพยายามกำหนดพุทโธของเรา เราใช้ปัญญาอบรมสมาธิของเรา เอาใจของเราไว้ในอำนาจของเรา ถ้าเอาใจของเราไว้ใน อำนาจของเรา เห็นไหม เราจะน้อมไปให้สู่วิปัสสนาญาณได้ แต่ถ้าเราไม่เอาใจไว้ในอำนาจของ เรา มันอยู่ในอำนาจของกิเลสใจ นี่ทำดีได้ดีมีที่ไหน ทำชั่วได้ดีมีถมไป มันก็คิดไปตามประสา มัน ทำไมเขาอยู่กันได้ ทำไมเขาอยู่กันโดยมีความสุข ทำไมเราต้องมาเดือดร้อน ทำไมเราต้องมาดิ้น รนของเรา มันมีความสุขจริงหรือเปล่านั้น?

ที่เขาทำอำนาจวาสนาเพราะเขามีการกระทำของเขา เขาทำหน้าที่การงานของเขา ประสบ ความสำเร็จของเขา เขาทำของเขาทำทั้งนั้นแหละ เพราะเขาทำของเขาทำไปไหน แล้วเราก็เห็น เขาทำอย่างนั้น เราก็หลอกลวงตัวเองใจ นี่ทำแค่นี้ก็พอ ทำแค่นี้ก็พอ แต่ถ้าคนเขามีสติปัญญา เห็นไหม นี่เขาเอาใจของเขาไว้ในอำนาจของเขา ด้วยอำนาจของเรา ด้วยสติ ด้วยปัญญา สติ เห็น ไหม คุณดีเราจะสั่งใครก็ได้ ถ้าเรามีอำนาจเราสั่งใคร ใครก็จะเชื่อฟังเราทั้งนั้นแหละ แต่เราสั่งตัว เราได้ไหม? เราสั่งหัวใจของเราได้ไหม? ถ้าเราสั่งหัวใจของเราไม่ได้ หัวใจมันทุกขร้อนอยู่ที่นี่เรา จะทำอย่างไร?

ถ้าเราจะทำอย่างไร เราก็ได้ทำบุญกุศลแล้ว เราก็ได้ทำความดีแล้ว เราต้องทำอะไรต่อไป ละ? ทำคุณงามความดี ความดีประจำโลก ความดีของชาติตระกูล นี้ลูกเต้าหลานเหลนของใคร เขาทำหน้าที่การงานเขาส่งเสริมสังคม เขาช่วยเจือจานสังคมใด ลูกเต้าหลานเหลนนั้น คุณดี รัฐบาลรัฐบุรุษๆ เขาเกิดจากพ่อแม่คนใด นั่นนะมันเป็นสิ่งที่สมบัติประจำโลก แต่หัวใจของเราเวียนว่าย

ตายเกิดใครจะเห็นกับเราล่ะ? ใครจะเห็นหัวใจเราที่เวียนว่ายตายเกิด ที่เกิดเกิดมาจากไหน? เกิดมาจากพ่อจากแม่มันเกิดมาในวิภวภูติ แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประพาศปฏิบัติขึ้นมา เวลาสิ้นกิเลสไปองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดา เป็นไก่อตัวแรกที่เจาะฟองอวิชชาออกมา

ฟองอวิชชามันอยู่ไหน เจาะตรงไหน อะไรไปเจาะ เราเกิดมาเราเกิดด้วยอวิชชา เกิดด้วยการครอบงำของอวิชชา เกิดด้วยความครอบงำ ความไม่รู้ไง อวิชชาคือความไม่รู้มันทำให้จิตใจนี้เวียนว่ายตายเกิดไง อวิชชาความไม่รู้ แล้วมันมีกับเราทำไม ทำไมต้องมีกับเรา ทำไมไม่มีกับคนอื่นล่ะ มันมีกับใจทุกดวงใจในวิภวภูตสังสารนี้ พญามารมันครอบงำหมด พญามารมันไม่ปล่อยให้ดวงใจดวงใดมีความสุขสมความปรารถนาเลย มันมีแต่ชักนำไป มันผ่อนคลายให้เท่านั้นแหละ เวลาใครมาศึกษาธรรมกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พอเข้าใจธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สมบัติทางโลก สมบัติทางโลกปัจจุปัจจุเครื่องอาศัย วัตถุเราแสวงหา แสวงหาหน้าที่การงานของเรา

นี่ก็เหมือนกัน พอเราไปศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมะเป็นธรรมชาติ เราศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาเป็นสาธารณะ เป็นธรรมชาติไม่ใช่ของเรา ไม่ใช่ของเรา พอเราศึกษาขึ้นมา เราพิจารณาของเราขึ้นมา โอ๊ย ซาบซึ้งๆ ซาบซึ้งมันเป็นปริยัติ มันไม่ใช่ของของเรา ถ้าเป็นของของเรา เราทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจมันสงบแล้วเพราะอะไร? เพราะปฏิสนธิจิต ปฏิสนธิจิตเวลาเขาลงโทษนักโทษ เขาเอานักโทษไปขังโซ่ใหม่ เวลาใครติดคุกก็ไปเอาไปขัง แล้วนี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่พญามารมันขังใจนี้ไว้ แล้วมันขังไว้ ติดคุกตลอดชีวิตเขายังมีโอกาสได้ออกจากคุกเลย

ไอนี้มันพญามาร กระจกขังของพญามารมันขังไว้ในวิภวภูตเลย เวียนว่ายตายเกิดในวิภวภูตมันอยู่ของพญามาร เป็นเทวดา อินทร์ พรหมก็อยู่ในใต้อำนาจของมาร แม้แต่พรหมก็อยู่ในใต้อำนาจของมัน นี่แล้วเรามีสติปัญญาศึกษา ศึกษาเราจะปลดเปลื้อง ถ้าเรามีสติปัญญา เห็นใหม่ มีสติปัญญาจิตมันสงบแล้ว ถ้าจิตสงบมันมีความสุข ความสุขเป็นอิสระชั่วคราว ประกันตัวออกมา ประกันตัวออกมาเดี๋ยวศาลตัดสินแล้วติดคุกอยู่ดี มีความสงบแล้ว แล้วทำอย่างไรต่อ? ทำอย่างไรต่อ เห็นใหม่ ประกันตัวออกมาแล้วเราจะหาหลักฐานอะไรไปแก้ความผิดของเรา

นี่ก็เหมือนกัน จิตสงบแล้วเรามีสติปัญญาแค่ไหน ถ้าจิตสงบมันจะเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง ถ้าเห็นตามความเป็นจริง เวลาเอาขึ้นศาล ศาลเขาต้องรับฟังสิ แต่ถ้ามันไม่เป็นความจริง หลักฐานมันไม่จริง หลักฐานมันเป็นจินตนาการ มันเป็นหลักฐานเฉพาะตน หลักฐานทางราชการเขาไม่ยอมรับ นี่ก็เหมือนกัน ความเห็นของเรา ความเห็นของเรา คิดกันไป เขียนเสียให้วุ่นวาย นี่ทำดีได้ดีมีที่ไหน ทำชั่วได้ดีมีถมไป คิดไปเองแต่มันไม่เป็นความจริง ไม่เป็นความจริงที่ไหน มันไม่เป็นความจริงที่ว่ามันไม่เป็นความจริงผลของวิญญูะ วิญญูะนี้เทวดา อินทร์ พรหมเขายอมรับความจริง เขายอมรับสิ่งนี้ เขายอมรับความจริง คนไหน ชั่วเทวดาอินทร์พรหมเขารู้ของเขาได้ เขารู้ถึงความรู้สึกนึกคิดของคนนะ

นี่ปรมัตถ์จิตนี้วิชา ถ้ารู้วาระจิตของคน คนคิดอย่างไร เห็นไหม นี่เวลาคิดแต่เรื่อง ความเห็นแก่ตัว จิตใจมันมีน้ำหนักกดดวงให้จิตใจนี้ต่ำลง ถ้าคนคิดแต่คุณงามความดี จิตใจคิดแต่คุณงามความดี มันเสียสละ มันเบา มันลอยขึ้นสูง นี่จิตใจผู้ที่เขามีปรมัตถ์จิตวิชาเขารู้ได้ ถ้าเขารู้ได้ รู้ไว้ทำไมล่ะ? รู้ไว้ก็เรื่องของเขา นี่ทำไมอวิชาต้องมิกับเรา แล้วคนอื่นทำไมไม่มี มีทุกคน ในสโมสรสันนิบาตทุกดวงใจว่าแห้ว ในการเกิดของสิ่งมีชีวิตมีอวิชาทุกดวง มีอวิชาครอบงำทุกดวงใจ แต่เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นไก่ตัวแรกที่เจาะฟองอวิชา เจาะฟองอวิชาออกไป แล้วบอกแนวทางไว้ๆ บอกแนวทางเราก็ศึกษามาทั่วแนวทาง เราศึกษาจบแล้วเราทำงานได้ไหม? เรามีผลงานของเราไหม?

ถ้าเราจะมีผลงานของเรา เราต้องทำของเราให้ได้ ถ้าทำของเราได้ ทำของเราได้ เห็นไหม เวลาทำได้พอจิตสงบ โอ๊ย มันตื่นเด่นมาก มันตื่นเด่นเพราะอะไร? เพราะสิ่งนี้มันไม่มีขายในท้องตลาด สิ่งนี้ไม่มีใครช่วยเหลือเจือจานใครได้ นี่เวลาบารมีธรรม ธรรมมันเกิดนะ มันวูบลงอะไรลงมันเป็นที่เราไม่ได้บริหารจัดการ แล้วเราจะเข้าอีกไม่ได้ แต่ถ้าเราเป็นคนบริหารจัดการ เราเป็นคนเข้าเป็นคนออก ชำนาญในการเข้าและชำนาญในการออก ทำไมต้องเข้าต้องออกด้วยล่ะ? ก็จิตเป็นของเรา จิตใจเป็นของเราอยู่แล้ว ก็อยู่กับหัวใจ ทำไมต้องเข้าต้องออกด้วยล่ะ? ก็สิ่งที่มีมันครอบงำอยู่นี้ อวิชาครอบงำอยู่นี้คือพญามารไง

นี่แล้วพุทธานุสติ พุทธานุสติ สติปัญญาของเรามันแยกแยะนี้มันเข้า มันแหวกอารมณ์ ความรู้สึกของเราเข้าไปสู่สัจจะ เข้าไปสู่ธาตุรู้ มันเข้า แล้วเวลามันคลายตัวออกมาธรรมชาติมันเป็นอย่างนั้น มันต้องคลายตัวออกมาเป็นธรรมชาติของมัน แต่พอสติปัญญาเราพุทโธกำหนดเข้าไป บริกรรมเข้าไปจนเข้าไปถึงตัวใจ เข้าถึงตัวใจเดี๋ยวมันก็คลายตัวออก เราก็มีสติปัญญาพยายาม

กำหนดเข้าไป สิ่งนี้ไม่มีขายในท้องตลาด คนที่เขามีอำนาจวาสนาเขาต้องสร้างสมบุญญาธิการของเขา

ในการประพฤติปฏิบัติใครจะมีศีล สมาธิ ปัญญาที่ต้องอยู่ที่ความเพียร ความเพียร ความวิริยะความอุตสาหะของใจ กิริยาของมัน ความคิดนี้มันเสวย กิริยามันเคลื่อนไปเหมือนการก้าวเดิน จิตมันก้าวเดินไปโดยความรู้สึกรักของมัน โดยมารนี่บังคับ แต่เพราะเรามีสติปัญญา เราใช้สติปัญญาแยกแยะสวนมันกลับไป สวนกลับไปสวนสิ่งที่มันบังคับให้คิดมาคิดถึงพุทธโธ มันแยกแยะกลับไปปรกกรมเข้าไปถึงตัวของมัน ถ้าเข้าไปถึงตัวของมัน มันต้องมีการกระทำไง คนที่ประสบความสำเร็จในชีวิตเขายังต้องทำหน้าที่การงานของเขา เขาไม่ได้มาลอยๆ หรือ เขาไม่ได้แบมือขอใครมา ไม่ได้แบมือขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่มี

ในการประพฤติปฏิบัติ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าชี้ทางบอกให้เธอทำ เธอทำ เธอพยายามขึ้นมา เธอทำสิ แล้วเราก็พยายามจะทำกันอยู่นี่ไง นี่แล้วมันเขียนเสียให้วักแก้วไหมล่ะ? เพราะมันเห็นจริง จริงเพราะอะไร? พอจิตสงบแล้วมีความสุขความสงบระงับ ถ้าจิตสงบที่มีอำนาจวาสนาบารมีเขาจะเห็นของเขานะ อดีตชาติเกิดเป็นสิ่งใดมา นี่เอาแล้ว มันจะเห็นแล้ว อดีตชาติเป็นอย่างไรมา เพราะมันต้องมีที่มาที่ไปสิ จิตนี้มันต้องมีที่มา มันมาอยู่นี่มันมาจากไหน? มันต้องมีที่มาสิ มันจะกระโดดมาจากไหน ไม่ใช่กบ กระโดดขึ้นมาจากสระ ไม่ใช่ จิตนี้มันต้องมีที่มาที่ไปสิ ถ้าจิตมันรู้ของมัน มันเห็นของมัน มันสังเวชนะ มันสังเวชขึ้นมา นี่สิ่งนี้เป็นผลของวิญญูะ

ปัจจุบันนี้เราเป็นศากยบุตรพุทธชิโนรส เราเป็นบริษัท ๔ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฝากธรรมวินัยนี้ไว้ ฝากธรรมคือสังฆะ ฝากไว้ แล้วเราพยายามค้นคว้า พยายามแสวงหา พยายามประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราค้นคว้าให้เป็นจริงขึ้นมา พอเป็นจริงขึ้นมา นี่ไงเป็นจริงเพราะอะไร? เป็นจริงเพราะการกระทำ ไม่ใช่เป็นจริงเพราะความเชื่อใครมา ไม่ใช่เป็นความจริงเพราะอาจารย์คอยจี้คอยไซ้มา อาจารย์คอยบอกทาง อาจารย์คอยบำรุงส่งเสริมให้มีกำลังใจแล้วกระตุ้นมา

แต่เราทำๆ เพราะเราทำนี่ไงมันถึงเป็นปัจเจกตั้ง ถึงเป็นสันติวิญญูโก เพราะเราทำเอง มันต้องมีใครบอก มันต้องยืนยันกับใคร ก็เราทำเอง ทำเองมันต้องเป็นปัจเจกตั้ง มันเป็นความจริงขึ้นมา แล้วมันจะไปเชื่อใหม่ที่ทำดีได้คิมิที่ไหน จะเชื่อใหม่? จะเชื่อเขาใหม่? เพราะอะไร?

เพราะกว่าจะเป็นสมาธิอาบเหงื่อต่างน้ำ ทุกข์ยากขนาดไหน จะเกิดปัญญาแต่ละทีเยว แต่ละหนมันต้องออกแสวงหาขนาดไหน มันไปพึ่งใครมา มันไปจำของใครมา

จำมาก็จำมาเริ่มต้น จำมาตั้งแต่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านเป็นคนชี้ นำ เป็นคนทำข้อวัตร เราก็เดินตามแนวทางนั้น แต่เวลามันเป็นขึ้นมามันย้อนทวนกระแสกลับมา มันรู้มันเห็นของมัน เพราะมันรู้เห็นของมัน มันถึงสำรอกคายกิเลสของมัน มันถึงเป็นความจริงของมัน แล้วมันจะไปเถียงไหมว่าทำดีได้ดีมีที่ไหน ทำชั่วได้ดีมีถมไป เขาอาบเหงื่อต่างน้ำเขาถึงมีหน้าที่การงาน เขาถึงมีปัจจัย มีวัตถุดำรงชีวิต เพราะเรามีสติมีปัญญา จิตมันย้อนทวนกระแสกลับเข้าไปเห็นไหม

เขาอาบเหงื่อต่างน้ำ เขาทุกข์ยากขนาดนั้น กิจงานสาธารณะ งานเพื่อประกอบสัมมาอาชีพะ งานเพื่อหาวัตถุไว้ให้กับชาติกับตระกูล แต่เวลาทำของเรา นี่เวลาทำขึ้นมาเราก็มีพ่อแม่เหมือนกัน พ่อแม่ของเราท่านก็มีอาชีพของท่านไป แต่ถ้าเราปฏิบัติขึ้นมา นี่มันเป็นผลงานของใคร มันเป็นผลงานของใจดวงนี้ไง มันเกิดมรรคญาณ ญาณหยั่งรู้ ญาณหยั่งรู้ความรู้เราจะปลดเราจะเอาจากใจเราไปยัดใส่ใจคนอื่นได้ไหม? ถ้าเขาไม่ได้เกิดญาณหยั่งรู้จากใจของเขาขึ้นมา ถ้าเขาไม่เกิดญาณหยั่งรู้ เกิดจากศีล สมาธิ ปัญญา เกิดจากมรรคเกิดจากผล เกิดจากการปฏิบัติที่แท้จริงอันนั้นขึ้นมามันจะเป็นความจริง

ถ้ามันมีอันนี้ขึ้นมาแล้วมันจะไม่ได้ไม่เถียงหรือกว่าทำดีได้ดีมีที่ไหน ทำชั่วได้ดีมีถมไป เพราะอะไร? เพราะสิ่งนี้เกิดจากการกระทำ เกิดจากคุณงามความดี เกิดจากความบากบั่น เห็นไหม คนเราจะล่วงพ้นทุกข์ด้วยความเพียร ความเพียรความวิริยะความอดุสาหะของเรา กระทำของเราเพื่อประโยชน์กับเรา เอวัง